

บทบาทของสื่อมวลชนกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ พ.ศ.2530 - 2540

นางรัชดา สง่าอารีย์กุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2541
ISBN 974-332-087-3
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ROLE OF MEDIA TOWARDS THE NUCLEAR POWER PLANT CONSTRUCTION
1987-1997

Mrs. Ruchada Sangaarikul

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

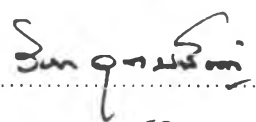
ISBN 974-332-087-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของสื่อมวลชนกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ พ.ศ.2530-2540
โดย นางรัชดา ส่งอารีย์กุล
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิภา อุดมจันท)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

รัชดา ลงาอารีย์กุล : บทบาทของสื่อมวลชนกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ พ.ศ.2530-2540
(THE ROLE OF MEDIA TOWARDS THE NUCLEAR POWER PLANT
CONSTRUCTION 1987-1997) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ศิริชัย ศิริภายะ, 173 หน้า.
ISBN 974-332-087-3.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงบทบาทของสื่อมวลชน กระบวนการด้านการใช้สื่อ
มวลชนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ตั้งแต่ช่วงเวลาปี
พ.ศ.2530 – 2540 และเพื่อเสนอมาตรการการดำเนินงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในเรื่องนี้

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นเพียงตัวกลาง ดูแลสอดส่อง ให้ข้อมูลข่าวสาร
คอยกรองสาร เกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ทำให้ไม่สามารถส่งถึงประชาชนได้ทั้งหมด ไม่ได้ทำ
หน้าที่ระดมสรรพกำลัง และกำหนดวาระข่าวสาร เพื่อให้เกิดการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และกระบวนการ
การใช้สื่อมวลชนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ พบว่ามีการ
ใช้สื่อมวลชนหลายรูปแบบ แต่เนื่องจากไม่มีนโยบายการดำเนินงานอย่างชัดเจนจากรัฐบาล และไม่มีแผน
งานที่เป็นแนวทางการปฏิบัติ ปัญหาเรื่องงบประมาณและบุคลากรที่ไม่เหมาะสมและเพียงพอ จึงทำ
ให้ประสิทธิภาพของการใช้สื่อมวลชนยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร และได้เสนอทางเลือกสำหรับการดำเนินงานของ
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ 3 ทางเลือก คือ การอยู่เฉย ๆ
ดำเนินการเชิงรุกอย่างเต็มที่ หรือยุติการดำเนินงาน

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2541

ลายมือชื่อนิสิต รัชดา ลงาอารีย์กุล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ศิริชัย ศิริภายะ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

4085285728 : MAJOR MASS COMMUNICATION
KEY WORD: ROLE / MEDIA / NUCLEAR POWER PLANT CONSTRUCTION

RUCHADA SANGAARIKUL : THE ROLE OF MEDIA TOWARDS THE NUCLEAR
POWER PLANT CONSTRUCTION 1987-1997. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
SIRICHAIRIRIKAYA, Ph.D. 173 PP. ISBN 974-332-087-3.

This research is aiming to find out the role of media and the media using process towards the Electricity Generating Authority of Thailand (EGAT) nuclear power plant construction during 1987 – 1997, and to recommend the implementing measure for using media towards such kind of purpose.

The results are that media are doing only as the channel role and surveillance and the gate keeper of providing information concerning with the nuclear power plant. Such roles make people could not access all information needed. Beside these the media did not mobilize and set agenda for the construction of the nuclear power plant. According to lacking the government precise policy, the operationed plan, budget allowance and qualified personnels, even there were many ways of media using process, but such functions brought the ineffective results. The research recommends three alternatives for the EGAT in dealing with this function namely status que, aggressive move or completely stop the project.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความร่วมมืออย่างดีจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำมาด้วยดีตลอด ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ อย่างดียิ่ง รวมทั้งเป็นผู้ผลักดันให้เกิดงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ วิภา อุดมฉันทน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงงานวิจัยนี้ให้ดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่ให้ทุนการศึกษาในครั้งนี้ คุณสุพิน ปัญญามาก ผู้ช่วยผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อดีตผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์ คุณกฤษณา อัชชวัฒน์ คุณเยาวดา ตฤชณานนท์ คุณธাত্রี รุ่งเจริญ และบุคคลอื่น ๆ ทุกท่านที่ให้ความสนับสนุนในงานวิจัยนี้เป็นอย่างดี และที่จะลืมไม่ได้คือทุกคนในครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงได้

รัชดา สง่าอารีย์กุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
/ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำวิจัย	8
/ วัตถุประสงค์ในการวิจัย	8
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	8
/ ข้อตกลงเบื้องต้น	9
/ ข้อเสนอแนะ	9
/ นิยามศัพท์	9
/ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2. แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดเกี่ยวกับช่องทางการสื่อสาร	11
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน	13
3. ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	20
แหล่งข้อมูล	20
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
การนำเสนอข้อมูล	28
4. บทบาทของสื่อมวลชนกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์	29
บทบาทของสื่อมวลชน	29
สื่อวิทยุ	30
สื่อโทรทัศน์	47
สื่อหนังสือพิมพ์	52

สารบัญ

	หน้า
5. กระบวนการใช้สื่อมวลชนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	93
การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง.....	102
การใช้สื่อโทรทัศน์	115
การใช้สื่อนงส์อพิมพ์	117
กิจกรรมสื่อมวลชนสัมพันธ์.....	120
6. ข้อเสนอแนะมาตรการการดำเนินงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์	125
7. สรุปผลและข้อเสนอแนะ	130
รายการอ้างอิง	137
ภาคผนวก ก	141
ภาคผนวก ข	165
ภาคผนวก ค	166
ภาคผนวก ง	167
ภาคผนวก จ	168
ภาคผนวก ฉ	169
ประวัติผู้เขียน	173

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สรุปจำนวนโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทั่วโลก ปี 2540	5
2	แสดงตัวอย่างการรายงานข่าวที่เกิดขึ้นตามสภาพความจริง ในหน้าที่วิชาชีพของสื่อวิทยุ	37
3	แสดงตัวอย่างการเสนอข่าวแบบร่ำอารมณีนในประเด็นที่ เป็นการคัดค้านการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์	56
4	แสดงตัวอย่างของการรายงานความเคลื่อนไหวของกระแสเหตุการณ์ ตามสภาพความจริงในหน้าที่วิชาชีพของสื่อวิทยุและโทรทัศน์	59
5	แสดงตัวอย่างของสื่อมวลชนที่ขึ้นนำการคัดค้านการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์.....	63
6	แสดงตัวอย่างหน้าที่ของสื่อมวลชนในการตรวจสอบความเคลื่อนไหว ของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์.....	67
7	แสดงตัวอย่างความไม่เป็นกลางในการเสนอข่าวโรงไฟฟ้านิวเคลียร์.....	69
8	แสดงตัวอย่างการเน้นเนื้อหาที่ให้ภาพลบของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์	69
9	แสดงตัวอย่างการเสนอเนื้อหาในแบบสลับข่าวที่ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน	76

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่	
1 แสดงตัวอย่างข่าวการ์ตูนจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด.....	83
2 แสดงตัวอย่างข่าวการ์ตูนจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน	84